

Undersøgelser og erfaringsopsamling

© Sten Clod Poulsen, Slagelse, 2015, www.laeringiskolen.dk version 150424

I min ansættelse som forsker, ekstern lektor hhv. lektor har jeg undervist i forskningsmetodologi og stået for træningskurser for de studerende i dataindsamlingsmetoder og bearbejdning af data.

De metoder jeg arbejder med når jeg laver undersøgelser og erfaringsopsamling er direkte observation, dialog, interview og tekstanalyser. Prisen for sådanne undersøgelser er 950 kr. i timen plus moms og rejseudgifter.

Min erfaring som forsker og konsulent er, at interview uden direkte observation af de forhold, der tales om er en meget mangelfuld metode fordi de færreste er i stand til at sprogliggøre alle vigtige faktorer og især ikke er i stand til at forestille sig, hvordan deres egne udtalelser og handlinger kan fremtræde for andre.

Min erfaring er videre, at direkte observation uden interview og dialog om observationsrapporten også er en meget mangelfuld metode fordi konsulenten – observatøren – ikke er i stand til at forstå det set uden sproglig information. For eksempel oplysninger om konteksten, forhistorien og det, der kommer.

Den åbne, lydhøre dialog er en god vej til at få fat på, hvad der er særligt vigtigt for en given person. Men rækken af emner der bliver talt om – og rækkefølgen – og varigheden/dybden af samtaleelementerne er uforudsigelig, fordi indholdet styres af den interviewede person selv. Dialog må derfor kombineres med strukturerede interviews.

Kombination af interview, observation og dialog er en meget stærk og anvendelsesorienteret "metodepakke" ved pædagogiske udviklingsprojekter. Dette er ofte kombineret med tekstanalyser, hvor jeg analyserer og indlægger spørgende og reflekterende kommentarer til vigtige dokumenter fra skolen eller uddannelsesinstitutionen.

Jeg arbejder ikke med skriftlige spørgeskemaer, fordi der er alt for mange muligheder for at respondenterne misforstår vigtige spørgsmål. Især spørgsmål om komplekse forhold kan ikke simplificeres til et papirspørgeskema.

Jeg arbejder ikke med tests fordi det kræver meget store ressourcer at udvikle pålidelige tests. Ressourcer, som er langt uden for min rækkevidde. Jeg har ikke tillid til "certificerede" tests fra 3. parter: Tests, som kan være udviklet under helt andre vilkår end den skole, hvor jeg arbejder. Og som sjældent er pålideligt standardiseret under danske forhold.

De ofte anvendte "multiple choice test" er grundlæggende upålidelige til vurdering af elevers, kursisters eller studerendes fagkundskaber. 1) Fordi at selv i tilfælde af komplet tilfældig markering af svarmuligheder vil der være mange rigtige svar. Hvis fx der er 3 svarmuligheder vil en tredjedel af tilfældige svar være korrekte. 2) Fordi selve svarmulighedens ordlyd er en meget stor hjælp til genkendelse af det rigtige svar. Men genkendelse er et langt svagere kundskabsniveau end aktiv genkaldelse uden hjælp fra

stikord. Metoden vil derfor skabe et rosenrødt billede af fagkunderskaber, som rent faktisk ikke eksisterer i aktiv form hos eleven, kursisten eller den studerende.

Og jeg arbejder i forlængelse heraf ikke med "målinger" i form af skalaer – fx 5 punkts evalueringsskalaer – da de er grundlæggende utroværdige fordi top- og bundtrin så godt som aldrig er forankret i en klar og indiskutabel ramme. Det, som fx for den ene person er "virkelig god undervisning" kan for den anden være "rutineundervisning". Man kan forbedre sådanne skalaer ved at forankre de to ydertrin i konkret beskrivelse af en virkelig praksis. Men de mellemliggende trin skal ligeledes forankres i konkrete beskrivelser.